Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Luis Etxaniz Osoro

Elgoibar, Gipuzkoa (1930-2003)

Aurkibidea

Biografia

Urruzuno auzoko Munoandi baserrian jaio zen eta bertan bizi izan zen ezkondu artean. Gero, kalera joan ziren bizitzera. Aita Azkoitiko Aldazabal baserrikoa zuen eta ama, berriz, Urruzuno auzoko Abatetxekoa. Bederatzi anai-arreba ziren, zazpi mutil eta bi neska. 19 urterekin fabrikan hasi zen lanean eta 22 urte forja baten tornulari lanetan ibili zen. Soldadutza Burgosen egin zuen, eta horri buruzko kontu ugari kontatzen ditu.

Zintak

EGB-021

- **Proiektua**: Elgoibarko euskara
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arriola, Ibon
- **Data**: 1999-01-01
- **Iraupena**: 65 min
- **Euskarria**: Mini Disc
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k)**: Odria, Ane

Pasarteak

1. Euskara aldatuta lehendik

- **Erref**: EGB-021/001
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:05

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Euskara asko aldatu dela komentatzen du. Berak gaur egunean esaten diren hitz asko ez dituela ulertzen dio. Gazteei ere gauza bera gertatzen zaie, ez diete nagusiei ulertzen.

2. Oporretako egunak nolakoak izaten diren

- **Erref**: EGB-021/006
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:11:02. **Bukatu**: 00:12:42

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:
Udaran hondartzara joaten dira. Neguan nekazaritza-turismoan egoten direnean egunean zehar zer egiten duten. Jaten oso ondo ematen dietela eta moduz komentatzen du.

3. Nekazalturismoetan familia-giroan

- **Erref**: EGB-021/008
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:13:07. **Bukatu**: 00:14:42

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:
Egon izan diren nekazaritza-turismoetan oso ondo hartu izan dituzte. Oporretan kanpora joan eta hoteletan egoten direnek ez dute izaten nekazaritza-turismoetan jasotzen den epeltasun hori. Honen inguruko kontuak.

4. Munoandin jaioa

- **Erref**: EGB-021/011
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:18:08. **Bukatu**: 00:19:18

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Luis Etxaniz Osoro Munoandin jaio zen. Munoandi non dagoen. Ezkondu zirenean kalera etorri ziren bizitzera. Aita Azkoitiko Aldazabal baserrikoa zen eta ama, berriz, Abatetxekoa. Bederatzi anai-arreba ziren, zazpi anai eta bi arreba.

5. Anaia nagusiak 7 urte egin zituen soldadutzan

- **Erref**: EGB-021/012
- **Iraupena**: 0:00:33. **Hasi**: 00:19:18. **Bukatu**: 00:19:51

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Anaia nagusienak 7 urte egin zituen soldadutzan gerra-denbora parean tokatu zitzaion eta. 2 urtez etxera etorri gabe egon zen eta etxean ez zuten haren berririk.

6. Gerran zeudenen berririk ez

- **Erref**: EGB-021/013
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:19:51. **Bukatu**: 00:20:26

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra-denboran kalean entzuten zen soldadu asko hiltzen zirela gerran eta beraiek uste zuten anaia ere hilda egongo zela. Halako batean etxean azaldu zen. Harakin moduan lanean ibili omen zen.

7. Soldadutzako kontuak (Burgosen)

- **Erref**: EGB-021/014
- **Iraupena**: 0:04:54. **Hasi**: 00:20:26. **Bukatu**: 00:25:20
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Berak soldadutza Burgosen egin zuen. Ordurako gerrarik ez zegoen, baina

militarrak gogorrak ziren. Infanterian egon zen. Militar asko zegoen Burgosen eta kalera irtenez gero denbora guztian nagusiagoak agurtzen ibili behar izaten ziren. Soldadutzako kontuak; zer egiten zuten. "Zafarrantxoa"; baldosak garbitzeko modua.</p>

Transkripzioa

- Zu soldadutzan egon zinan?
- Ni bai.
- Nun egon ziñan?
- Burgosen.
- Burgosen? Eta?
- Bueno, orduan ere, gerrarik ez baiña nahikua gerra bai.
- Bai...
- Sarjentuakin ta, batakin ta bestiakin, bai.
- Askok esaten dabe soldautzan ondo pasau zabela ta ez dakit zer...
- Bueno, bai, gu gure [...] gerrarik ez behintzat, ya bakia eon zan. Gu eon giñanian pakia eon zuan. Tirorik eta ez zuan eon ta... Baiña instrukziuetan ta militarra Burgos [...] oin ez baiña oin fabrikaziua ta bada Burgosen, baiña orduan ez, e. Orduan jauan han militarra. "Capitán general de la sexta región" Burgosen jauan. Geuk eitten giñuan infanterixan, ni infanterixakua nitzuan ta infanterixiak eitten jauan [...] hari, bijilantzia eitten jakuan hari bueltan, gau ta egun. Han etortzen zuan kapitan jenerala kalian [izanda, pasiaua emanda], hari saludau ta aurrian jo batera ta jo bestera, bertan aurrian. Bai. Ta jentia, han jentia Burgosen jauan asko, eta militarra, e! Kalera ertetzerakuan askotan hobe zuan eskuak burura lotuta jun beti hortan ibili bihar zuan bestela, saludua eitten. Egixa da hori, e! Kalera paseora erten eta...
- Ta beti saludau bihar zendun superiorra?
- Jakiña, haundixa, klaro... Kabua ez baiña, hasi kabo primerua, sarjentua, tenientia, kapitan jenerala, brigadia... bueno! Ta paseo lekua zauan haundixa ta han ibiltzen zan soldaua ta dana ta han ikusten zan, ba, galoiak eta "aiba diez!" saludau in bihar. Ta... tenientia edo bat edo sarjento bat igual pentsatzen bazan, saludatzen ez bazan, hurrengo egunian igual e, han gu ezautu eitten ginttuan infanterixakuak giñala ta derrepente [billatzen...] ez bazan saludatzen ta kastigua eguan. Bai, bai, bai, kastigua eguan.
- Ta, han ze eitten zenduten soldadutzan?
- Ba, goizian jaiki seiretarako igual. Seiretarako jaiki ta ohia ein, bakutxak beria in bihar eta gero, e, ba, pixkat kuartela garbitzen edo lagundu. Eskobiakin [betik] pasau bihar izeten zeban; zortzi batek hartu bihar eskobak eta ni sarri —beherengo egon giñan ta goixan bi, beste planta bi zaozen ta, nik e— eskobia hartzen kabua ikusten nabanian, barrako bentanatikan "taka!" kalera, kumun aldera salto eitten naban ta ya garbittutako inguruan sart. Orduantxe atetik sartu ta… Azkenerako badakizu ze izen ipini zien? "Despistao"! Danak e, soldauak eta ikusitta […] zela juten nitzan ta bestiak esaten jauan "E! Etxanizi! Eman Etxanizi, Etxanizi eman, hori beti depistau eitten dok eta". Kabua... izaten zuan... kabo euskaldunak, kastellanua baldin bazan edo pixkat harrua bazan, pixkat gaiztua, baiña euskalduna baldin bazan segittuan dominatzen najittuan, ño... zigarro bat edo eman eta ya kitto! Baiña, baiña... ostras, ni azkenerako "Despistao". Ta barixakuetan "Zaparrantxua" esaten jakuan: kuartela... bota ura ta zerrautsa bota eta manta haundi batzuek ipintzen jaittuen, lau batek tiretu, beste bat sartu barruan eta mantiakin behiai, zerai, baldosiai brillua ataratzen giñuan.
- Zela deitzen ziuen horri, Zaparrantxua?

- Zaparrantxua esaten jauen, Zaparrantxua: lelengoti ura bota eta gero zerriña...
- Bai...
- Eta gero e, holako manta haundi baten lau lagunek tiretu eta bat barruen sartu, han barruan. Jo-ta gero pixuakin kriston brillua ertetzen jauan zerai, baldosiari...
- Bai, baiña barruan zauana...
- Ez, barruan zauana libre ibiltzen juan, lau puntetatik helduta...
- A! Nik pentsatzen naban batu mantan ta...
- Eeez! Tiraka baiño hobe. Azkenian igual hau, e!
- Bai... gora?
- Azkenian igual hori azkar ez bazan ibiltzen hartu ta igual gora jaurti, hori bai. Baiña barruan ibiltzeko beti billatzen zaben han tiraka ibiltzia izaten zuan pixkat... azkenerako nekatzen zuan baiña. Batzuek atzetik eskobiakin, batzuk mantakin jo-ta tiretu [horrekin] ibili ta beste batzuk atzetikan eskobiakin pasau. Gero kriston brillua ertetzen jakuan. Joe, baldosiai ertetzen jakuan brillo bat...! Ta gero handik puxka batera berriz ere bota igual beste zerriña eta, bueno, kanbixau —badakik, hainbeste soldau egoten zuan, igual berrehun edo gehixao ta kanbixau—, beste batzuek tiraka ta beste batzuk barrura ta beste batzuk jarritta eon ta bokadillua jan igual ta... zaukanak.
- Bai...
- Bai, ta [astia normala] hoixe, jaiki goizian ta "tak" kafetesnia hartu. Erten, bertan barruan, [barruko geletan] kafetesnia hartu eta gero zeoze instrukziora patixora. Ta teorikia.
- Teorikia?
- Bai, armiana.

8. Soldadutzako kontuak; armen teorika eta instrukzioak

- **Erref**: EGB-021/015
- **Iraupena**: 0:04:15. **Hasi**: 00:25:20. **Bukatu**: 00:29:35

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Soldadutzan armen teorika ematen zuten. Eguzki galdatan jarri, arma zatiturik jarri eta pieza bakoitzaren izena eta zertarako zen esan behar izaten zuten. Instrukzioak. Arratsaldeko 6tan kalera irteteko aukera izaten zuten, baina 18:30erako berriz kuartelera. Lista pasatzean ez zeudenei jartzen zizkieten zigorrak.

9. Soldadutzako zigorra: ilea zerora moztea

- **Erref**: EGB-021/016
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:29:35. **Bukatu**: 00:30:35

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Soldadutzan jartzen zieten zigorretako bat ilea zerora moztea zen. Gero kalera irtetean burla egiten zieten, baina normalean soldaduei gutxi axola izaten zitzaien. 16 hilabete egin zituen soldadutzan. Burgosen zazpi errejimentu zeuden.

10. Soldadutzako 16 hilabetetatik bost inguru baimenarekin

- **Erref**: EGB-021/017
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:30:35. **Bukatu**: 00:32:20

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
16 hilabete egin zituen soldadutzan, baina zortea izan zuen eta baimenekin denbora asko etxean pasa zuen. Burgosen zazpi erregimentu zeuden. Tiro-lehiaketan beraiek (infanteriakoek) irabazi eta 45 eguneko baimena eman zieten. Etxean zegoela kartaz adierazi zioten beste 15 eguneko baimena ere bazuela.

11. Jendea diruz larri soldadutzan

- **Erref**: EGB-021/018
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:32:20. **Bukatu**: 00:34:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Diruarekin ibiltzen zen gaizki jendea soldadutzan. Batzuetan pospolo bakar batekin zigarro mordoa pizten zuten dirua aurreztearren. Berak ez zuen diru-arazorik izan, baina beste askok bai. Etxetik dirua bidaltzen zieten, baina segituan tabakoan eta edanean gastatzen zuten. Soldadutzak jendea alpertu egiten duela dio.

Transkripzioa
- Dirua jartzen zan hartzeko gaizki dan jendia; diru [...], ezkondua ere asko ta etxian igual andria ta umiak eta... zelan bialduko jauan, ba, dirua hari? Han bertan eguneko ez dakit ze pagatzen zuan, pezetia edo zuan eguneko, tabakotarako lain ez! Orduan erre eitten genduan ta...
- Bai? Erre eitten zendun orduan gaztetan?
- Orduan erretzen najuan, bai; gero laga najauan, oin dala hamar bat urte laga najauan, baiña... oin noizbehin puru banakan bat edo, baiña ez juat erretzen oin. Ta... Han orduan bai. Han, e, han tabakorik soldauak tabakorik ez jok eukitzen...! Surik... Igual, pospolo bat ixutu, zigarrua ixutu bati ta handik larogei zigarro igual ixutu: bata bestiai, bata bestiai, bata bestiai kuartelian. Ze poltsikuan euki, la ostra... Dirua, dirua ez juan eukitzen ezta, ezta... soldauak... bai. Ta askok, gaiñera, diruripe ta gaur alleatzen jakuen girua igual: hiru durokua, hamar pezetakua igual. Erten kalera ta dana ziok gastauta ta bate be jun etxera itten juan askok. Ni hola bate be sekula ez nitzuan eon, baiña batzuk bai ibiltzen [...] eske: "Hi, lagako diaz bi pezeta?

Lagako diak duro bat? Lagako diaz..." ta laga, baiña bueltarik ez zuan egoten!
- Klaro, lelenguan bai, baiña bigarrenian...
- Gero esaten juen: "Girua etorrittakuan emango dizut, emango dizut girua etorrittakuan", ta girua juten jakuen baiña, kalera juten zittuan ta tabakua ta txurrustian gastatzen jaittuen ta akabo, bigarren egunerako zentimoripe, tabako eske berriz ere. Jentia asko e! Jente gaiztua asko juntatzen dok. Soldaua, soldaua alperra jartzen dok. Neu [jarri nitzuan alperrena uste juat], neri han lana eittiak ematen [...] pena.

12. Soldadutzan tarteka sukaldean lagundu behar

- **Erref**: EGB-021/019
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:34:00. **Bukatu**: 00:35:52

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Soldadutzak jendea alfertu egiten duela dio. Batzuetan sukaldera joan behar izaten ziren lanera: patata zuritu, almazenetik jeneroa ekarri... Egiten zituzten lanak. Batzuetan jeneroa beraientzat hartzen zuten. Azukrea poltsikoan sartuta ere eraman izan zuten inoiz.

13. Formatzerakoan txukun azaldu behar izaten ziren

- **Erref**: EGB-021/020
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:35:52. **Bukatu**: 00:38:22

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Gerrarik ez dagoenean soldadutza egitea ez dela hain gogorra dio. Hala ere, edozein momentutan formatzeko esaten zieten eta zapatak eta gerrikoa garbiak eta trajea ondo plantxatuta izan behar zuten. Trajea nola plantxatzen zuten.

14. Gutxi libratzen ziren soldadutzatik; anaiak 7 urte egin zituen Afrikan

- **Erref**: EGB-021/021
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:38:22. **Bukatu**: 00:40:12

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Garai hartan ia inor ez zen libratzen soldadutzatik. Soldadutzatik libratzeko akats fisiko larriren bat izan behar zen edo, bestela, militarren baten errekomendazioa izan. Bere anaia horrela libratu zen. Anaia nagusienak 7 urte egin zituen soldadutzan gerran Afrikan. Asko hil zituzten bere inguruan, baina bera ondo atera zen.

15. Soldaduek Azkaratetik ingurua zaintzen zuten

- **Erref**: EGB-021/022
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:40:12. **Bukatu**: 00:41:30

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra denborako kontuekin ondo oroitzen da. Soldaduak Azkaraten eta Kalamuan egon ziren. Beraien etxea Azkaratetik bistan zegoen. Behin soldaduek argiren bat ikusi euren etxe inguruan eta, seinaleren bat zelakoan, kartzelara eraman zituzten aita, anaia eta auzoko beste batzuk.

16. Egunez, mina-zuloan babesean; eta, gauez, etxera lotara

- **Erref**: EGB-021/023
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:41:30. **Bukatu**: 00:43:05

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Berak 6-7 urte izango zituen gerra garaian, baina ondo gogoratzen ditu orduko kontuak. Tiroak izaten ziren han-hemen eta Urruzuloko mina-zuloan egoten ziren egunez, babesean. Gauez, dena lasaitzean, etxera joaten ziren lotara.

17. Urruzuloko meatze-zuloaren inguruko kontuak

- **Erref**: EGB-021/024
- **Iraupena**: 0:03:25. **Hasi**: 00:43:05. **Bukatu**: 00:46:30

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Meatzariak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Meatze-zuloa oraindik garbia dagoela dio. Nolakoa zen. Urruzulok bertan urrea aurkitu zuela esaten da. Urre bila egindako lau zulo zeudela bertan entzun izan zion aitari. 20 urte ingururekin, zulo horietako batean sartu zen eta izugarria omen zen. Etxean esan zuenean han ibili zela, errieta egin zioten arriskutsua zelako. Meatze-zuloan aurkitutako urrearen inguruko kontuak.

18. Aurrerapenik ez zegoen lehenago

- **Erref**: EGB-021/025
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:46:30. **Bukatu**: 00:47:20

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:
Urruzuloko mina-zuloa oraindik ere ondo egongo dela komentatzen du. Zuloak pikatxoiekin egingo zituztela dio. Honen inguruko kontuak. Lehen ez zegoen ez enpresarik, ez kotxerik, ez telebistarik... Iluntzen zenean argirik ez zegoen eta kandelarekin edo karburoarekin egiten zuten argi.

19. Eskolan dotrina ikasten zuten gehien

- **Erref**: EGB-021/026
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:47:20. **Bukatu**: 00:49:55

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Eskolan gutxi ibili zen, baina denbora gehien Kortazarren egin zuen. Bertan bizi ziren emakume batzuk irakasten zieten. Eskolan gehien ikasten zena dotrina izaten zen. Bi komunio egiten ziren (handia eta txikia) eta bietarako dotrina buruz ikasi behar izaten zen. Eskoletan neskak eta mutilak aparte ibili behar izaten ziren. Abade batek ematen zien dotrina.

20. Eibarko Agina auzoan morroi

- **Erref**: EGB-021/028
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:50:15. **Bukatu**: 00:51:15

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Eibarko Agina auzoan morroi egon zen bi urtez. Han ere ibili zen gau-eskolan auzoan bertan, baina sarritan ezin izaten zen joan baserrian lana egoten zelako.

21. Inguruetako mendi-erromerietara joaten ziren; neska-laguntzeak

- **Erref**: EGB-021/029
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:51:15. **Bukatu**: 00:54:35

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Madariagara, Kurutzetara eta inguruetako mendi-erromerietara joaten ziren. Madariagara joaten ziren gehien erromeriara. Azkoitia partean debekatuta zegoen dantza lotua eta Elgoibar partean egiten zuten "dultzemeneoa". Eskolatik irtendakoan joaten ziren erromeri batetik bestera. Neska-laguntzeak ere egiten zituzten. Sorgin-kontuak asko entzuten ziren, baina berari inoiz ez zitzaizkion irten. Inguruetako "pailazo" batzuk izaten omen ziren jendea beldurtu nahian zebiltzanak. Orduan bideak lokatzaz beterik egoten ziren eta

botin edo abarkekin joan behar izaten ziren neska-laguntzera. Bestela abarketa zuriak erabiltzen zituzten.

22. Pinuak asko laguntzen du baserriko bizimodua aurrera eramaten

- **Erref**: EGB-021/030
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:54:35. **Bukatu**: 00:56:04

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Ezkondu artean baserrian bizi izan zen. Baserriko bizimodua gustatu izan zaio, hala ere gogorra dela dio. Gaur egun baserriko bizimodua asko aldatu da lehen hartzen zen jenero asko gaur ez delako hartzen. gaur egun pinuak asko laguntzen dio baserritarrari bizimodua ateratzen.

23. Forjan lan egin zuen 22 urtean

- **Erref**: EGB-021/032
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:56:34. **Bukatu**: 00:58:59

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
16 urte ingurura arte morroi egon zen. Gero basoan ere ibili zen lanean. Inguruetako jende ugari ibili zen bideak egiten. 19 urterekin tailerrean hasi zen lanean, lehenbizi pulimentuan eta gero forjan tornero. Non zegoen berak lan egin zuen forja. Gero tailerra Zaragozara joan zen eta Elgoibartik jendea bertara joan zen.

24. Inguruko euskalkien arteko aldea; hauen inguruko iritzia

- **Erref**: EGB-021/033
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:58:59. **Bukatu**: 01:01:04
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Azkaratetik Azkoitia aldera euskara asko aldatzen dela uste du, batez ere hitzetan eta doinuan. Hala ere, Azkoitia-Azpeitia-Tolosa inguruko euskara garbiagoa dela uste du. Eibar-Elgoibar inguruan erdi euskara erdi erdara egiten omen da. Deban antzera egiten dela uste du, baina Itziarren berriz Azkoitia aldeko ikutua hartzen omen du. Bizkaiko euskara ulertzeko zaila dela dio. Bera morroi egon zen Eibarko auzoan ere batzuetan ulertzeko arazoak izaten zituen.

Transkripzioa
- Zuk ze uste dozu Elgoibarren eta inguruko herrixetan berdin berba eitten dogula? Elgoibarren, Azpeittin, Azkoittin...
- Ez, ez, ez, ez. Behin, Azkaraten harutz pasau ezkero asko kanbixatzen da e, asko kanbixatzen dok.
- Bai? Ze eitten dou, ba, diferente guk?
- Hor e... gauzia esaten [...] gauza asko esaten jako, baiña beste izen bat esaten jako gauza askori. Bai, hori bai. Konparazio, "abarketak" guk esaten dogun moduan "aparketak" han.
- Hori nun?
- Azkoittixan.
- Azkoittixan?
- Azkoittixan, "aparketak". Ta... gauza asko. Han "hoixek" eta "haixek", han beste, beste zera bat dao hor, hor zihar danian. Oin, euskeria hau baiño garbixaua izango dala haura? Hori pentsatzen juat nik.
- Azkoittikua garbixaua?
- Azkoitti, Azpeitti, Tolosa... Hor goittik beherakua, hori euskera garbixaua dala hori. Hau Elgoibarren asko e, hamengo jentia ta Eibarkuak ta ere, erderaz ez juau eitten ta euskeraz ez juau eitten. "Bentaniari" Azkoittixan "lehixua" esaten jauek, hamen "bentania" esaten diok ta "ventana" dok erderaz. Ta ze esaten juau? Ez erderaz, ez euskeraz. Azkoittixan ta "lehixua" esaten juek, horreatikan hor euskeria hor asko garbixao dao hamen baiño.
- Ta, Deba aldian ta?
- Deba aldian hamengua asko.
- Bai?
- Bai, hau hamengoau, hamendikaldetikan. Behin Itziar aldera asko berriz ere Azkoittiko zera sartzen dok pixkat.
- [...].
- Bai, bai, bai. Ta Bizkaikua, berriz...
- Markiña aldian ta...
- Entendi eik horkua! Hor gurekin ibiltzen danorrek eta...
- Lekeittixo aldekuak entenditzeko...
- Horrek... Entendi eik hori! Hori ez juek entenditzen ezta, ezta... Hor e, iñoiz e, ni zela egon nitzan hor Eibarren, Agiñan edo morroe egon nitzan lekuan, han Bizkaiko hizkeria itten zuan. Nik han dana [...] najuan, entendidu najuan hangua, Bizkaikua dana entenditzen juat, nik bizkaittarra dana entenditzen juat, baiña, askok "Ze esan jok horrek?" ekiñaldixa einda. Baiña harek eurena eitten juek eta...
- Bai, bai, normala...
- Hamen e, paraje bakutzian bertakua ei dok edarrena eta...
- Bai, bai, guk geuria eingo dou.
- Hori dok, hori dok.

25. Elgoibarko auzoetan aldea euskaran

- **Erref**: EGB-021/034
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 01:01:04. **Bukatu**: 01:01:49
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Elgoibarko auzoen artean ere badago alde pixka bat. Esaterako, San Migelen Bizkaiko ikutua sartzen da eta beste aldean Azkarate aldera dauden baserriei gauza bera gertatzen zaie.

Transkripzioa
- Ta auzuen artian diferente eitten dogu? Igual San Lorentzokuak eta San Migelguak diferente eitten dabe?
- San Migelen pixkat sartzen dok Bizkaikua.
- Bai?
- Bai, hor hegalian sartzen dok hor; hamen behian ez, baiña goixan bai, San Migelen Bizkaikua sartzen dok pixkat.
- Ta Azkarate aldian ere berdiña pasauko da, ez?
- Azkarate aldian ere Lekunberriraiño sartzen dok Azkoitikua sartzen dok.
- Ya Lekunberri aldian bai ya?
- Lekunberrin ere bai iñoiz, bai, bai, nik Lekunberrikua iñoiz entzun juat azkoitiar: "hau esan dixe" ta "haura eman dixe" ta "ein zixen haura" ta hamen ez juau hori esaten, hamen "ein juen" ta "ekarri juen" ta...
- Bai, bai...
- Baiña sartzen dok, hor hegalian sartzen dok, ta San Migelen ere Bizkaikua sartzen dok pixkat.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-28

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com